

IKONER

Gudrun Tholin, Christian Beijer
8 september – 5 oktober 2007
Arr Härnösands Konstförening

Vem äger offentligheten? Vems arena är Konsthallen?

Det finns nog åtskilliga dolda frågor under Härnösands Konstförenings utställning IKONER på Härnösands Konsthall, vilken disponeras av kommunens egen utställningsverksamhet och av den ideella konstföreningen. Den här gången äger konstföreningen arenan i de övre stora salarna, medan kommunens konstansvariga har fått hålla till godo med Galleriet.

Redan i hallen på våning två har konstföreningen angett tonen, dels med en egen bildsvit som exempel på vad ordet ikon kan stå för, dels en provocerande sammanställning med dels en bild målad av Gudrun Tholin och dels en av Christian Beijer. Den ena med en månghundraårig bildtradition, den andra präglad av den korta popkonsttraditionen och vår tids serie- och fantasivärld.

Konstföreningens vill antagligen diskutera äganderätten till kommunens konstarena. Det är ett gott initiativ. Här finns också en fråga om vilka som är eller borde vara en konsthalls publik. Kanske är de konstintresserade medlemmarna osäkra idag om vad som skall gälla i en konstvärld där allt ständigt ifrågasätts och förändras.

Kan man t ex räkna en ikonmålare till konstnärerna och hör religiösa ikoner hemma i en konsthall? Ikonmåleriet är ett anonymt måleri, skriver Gudrun Tholin i sitt lilla häfte som finns med i utställningen. Dessa ikoner är heliga bilder och får inte avvika från de förlagor som kopierats och kopierats genom århundraden och skapat en väl etablerad tradition, främst i den ortodoxa kyrkan. Dessa ikoner är inte avsedda som utsmyckningar utan som en hjälp för meditation och bön. Man skulle kunna säga att de inte alls skall ses. Det är de som ser oss. Gudrun Tholins ikoner är mycket välgjorda, alla i ett så behändigt format att de kan följa med på våra resor.

Också Christians Beijers bilder visas här som ikoner, men med den vidare betydelsen av ordet, det grekiska ordet Eikon, helt enkelt Bild. Han arbetar med en betydligt yngre tradition, närmare bestämt den popkonsttradition som tog form under 60-talet, här finns också drag från surrealismen. Denna bildvärld finns spridd över världen och förknippas ibland med ungdomlighet, troligtvis för att den för många yngre kan vara den första inkörsporten till den seriösare konsten. Den senare kräver ofta kunskaper, liksom så mycket annat i livet, om traditioner och koder. Den konsten kan vara en hjälp till förståelse av livet och världen. Christian Beijer har länge uppehållit sig i den förenklade bildvärlden, den som mera bör ses som underhållning och som tecken, som de små ikonerna på datorns skrivbord. Men här går det inte att ta sig vidare bakom bilden. Christian Beijers bilder är endast det de är, ofta uppbyggda med enkla kombinationer av två bilder, vilket skapar situationer där vi betraktare vill söka oss en tolkning. Själv tillåter han oss vilka tolkningar som helst. Jag är därför inte ens helt säker på att han menar något allvarligt med den här återgivna bilden "Gud finns överallt", trots påståendet. Men visst får vi och han göra vilka bilder vi vill.

Christian Beijer har en god förmåga att kopiera och ställa samman på ett reklamässigt sätt och han vågar leka hämningslöst med vår framvällande mediavärld. Den leken skall man inte förakta.

Men vad vill egentligen konstföreningen med den här sammanställningen under temat Ikoner? Det kan vara värt att fundera vidare på och det kan rent av starta en debatt i VOLYM om rätten till Det Offentliga Rummet.

Torgny Åström
Text och foto
2007-09-14